

WYROK Z DNIA 4 PAŹDZIERNIKA 2007 R.
SNO 62/07

Przewodniczący: sędzia SN Piotr Hofmański.

Sędziowie SN: Tadeusz Wiśniewski (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny z udziałem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego oraz protokolanta po rozpoznaniu w dniu 4 października 2007 r. sprawy sędziego Sądu Rejonowego w związku z odwołaniem obwinionego od wyroku Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 27 kwietnia 2007 r., sygn. akt (...)

- 1) zmienił zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w ten sposób, że z opisu przewinienia dyscyplinarnego przypisanego obwinionemu wyeliminował czyn ujęty w punkcie „e” części wstępnej tegoż wyroku,
- 2) kosztami sądowymi odwoławczego postępowania dyscyplinarnego obciążył Skarb Państwa.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2007 r., sygn. akt (...), Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uznał obwinionego, sędziego Sądu Rejonowego, za winnego przewinienia służbowego określonego w art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.), polegającego na tym, że w okresie od dnia 19 listopada 2005 r. do dnia 7 kwietnia 2006 r., jako sędzia Sądu Rejonowego, dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy prawa przez wydanie 5 wyroków łącznych z naruszeniem zasad określonych w art. 85 k.k. i art. 569 § 1 k.p.k. przez to, że:

a) w dniu 18 listopada 2005 r. wydał wyrok łączny w sprawie II K 126/05 wobec skazanego Piotra Z., w którym pomimo braku warunków połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w wyrokach Sądu Rejonowego:

▶ z dnia 6 lutego 2001 r., II K 788/00, za czyny popełnione w nocy z 9 na 10 listopada 2000 r.,

▶ z dnia 13 października 2004 r., II K 772/02, za czyn popełniony już po wydaniu wyroku w sprawie II K 788/00, bo w nocy z 10 na 11 czerwca 2002 r.,

b) w dniu 18 listopada 2005 r. wydał wyrok łączny w sprawie II K 122/05 wobec skazanego Ernesta S., w którym pomimo braku warunków do połączenia wskazanych niżej 4 wyroków połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w wyrokach Sądu Rejonowego:

- ▶ z dnia 13 lutego 2002 r., II K 748/01, za czyn popełniony w dniu 28 września 2001 r.,

- ▶ z dnia 21 lipca 2003 r., II K 86/02, za czyn popełniony w okresie od nocy 27 września 2001 r. do nocy z 8 na 9 listopada 2001 r.,

- ▶ z dnia 24 października 2003 r., II K 182/03, za czyn popełniony w dniu 5 lutego 2003 r.,

- ▶ z dnia 16 listopada 2004 r., II K 72/04, za czyn popełniony w dniu 1 lipca 2002 r.,

c) w dniu 24 marca 2006 r., wydał wyrok łączny w sprawie II K 242/05 wobec skazanego Henryka W., w którym pomimo braku warunków połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w wyrokach Sądu Rejonowego:

- ▶ z dnia 6 sierpnia 2001 r., II K 347/01, za czyn popełniony dnia 28 kwietnia 2001 r.,

- ◆ z dnia 5 kwietnia 2004 r., II K 667/03, za czyn z art. 207 § 2 k.k. popełniony już po wydaniu wyroku w sprawie II K 347/01, bo w okresie od 1998 r. do dnia 9 października 2003 r.,

d) w dniu 24 marca 2006 r. wydał wyrok łączny w sprawie II K 262/05 wobec skazanego Sławomira K., w którym pomimo braku warunków połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w wyrokach Sądu Rejonowego:

- ◆ z dnia 26 kwietnia 2002 r., II K 163/02, za czyny popełnione pomiędzy 2 listopada 2001 r. a 4 stycznia 2002 r.

- ◆ z dnia 30 września 2004 r., II K 441/03, za czyn popełniony już po wydaniu wyroku w sprawie II K 163/02, bo w dniu 17 marca 2003 r.

e) w dniu 7 kwietnia 2006 r. wydał wyrok łączny w sprawie II K 195/05 wobec skazanego Daniela Przemysława K., w którym wymierzył mu karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, przez co pogorszył sytuację skazanego, łącząc karę 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną z zawieszeniem jej wykonania z karą bezwzględną 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego:

- ▶ z dnia 4 marca 2004 r., VII K 39/04, za czyn popełniony dnia 7 października 2003 r., za który orzeczono karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz, w oparciu o art. 71 § 1 k.k., karę grzywny,

- ▶ z dnia 27 lipca 2004 r., VIII K 206/04, za dwa czyny popełnione w grudniu 2003 r., za które wymierzono mu kary jednostkowe: 5 miesięcy pozbawienia wolności i 3 miesięcy pozbawienia wolności, a następnie orzeczono karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego jej wykonania,

i za to, na podstawie art. 109 § 1 pkt 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych wymierzył mu karę upomnienia.

Odwołanie od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego pierwszej instancji wniósł obwiniony, zarzucając:

- ▶ mającą wpływ na treść wyroku obrazę przepisów postępowania – art. 128 Prawa o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 410 k.p.k. i w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., przez przyjęcie, że wyroki w wymienionych sprawach wydane zostały przez obwinionego,

- ▶ zaniechanie prawidłowego opisanie czynu przypisanego obwinionemu, w tym określenia jego roli jako przewodniczącego składu orzekającego i określenia charakteru naruszonych obowiązków oraz rodzaju i stopnia winy,

- ▶ mający wpływ na treść wyroku błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na dowolnym ustaleniu okoliczności dotyczących działań obwinionego, zmierzających do przywrócenia stanu zgodnego z prawem,

- ▶ nietrafne przyjęcie dopuszczenia się przez obwinionego rażącej i oczywistej obrazy art. 569 § 1 k.p.c.,

- ▶ nietrafne przyjęcie, że wyrok w sprawie II K 195/05 Sądu Rejonowego zapadł z rażąco i oczywistą obrazą art. 85 k.k.

We wnioskach odwołania obwiniony domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności ocenić należy zarzut naruszenia przepisów postępowania przez przyjęcie, że skarżący wydał opisane wyroki łączne, podczas gdy on jedynie uczestniczył w ich wydaniu jako przewodniczący ławniczego składu orzekającego. Formułując taki zarzut, obwiniony z jednej strony zmierzał do wykazania, że niemożliwe jest przypisanie mu popełnienia przewinienia opisanego w sposób przyjęty w wyroku Sądu Dyscyplinarnego pierwszej instancji, z drugiej natomiast – że zaskarżone orzeczenie wymaga zmiany przez prawidłowe opisanie roli obwinionego w wydaniu przedmiotowych wyroków łącznych. Podzielając w pełni pogląd skarżącego o konieczności precyzyjnego formułowania opisu przypisanego obwinionemu przewinienia służbowego, stwierdzić należy, że użycie w zaskarżonym wyroku sformułowań „wydał wyrok” czy „połączył kary” w sposób dostatecznie jasny opisuje przypisane sędziemu przewinienie dyscyplinarne. Sędzia pełniący funkcję przewodniczącego składu orzekającego w składzie ławniczym odgrywa bowiem z reguły zasadniczą rolę zarówno na etapie formułowania treści rozstrzygnięcia, jak i przekonywania o jego trafności pozostałych członków składu orzekającego. W wyjątkowych wypadkach, gdy w toku głosowania podjęte zostanie głosami ławników rozstrzygnięcie sprzeczne z przekonaniem sędziego, ma on możliwość zgłoszenia zdania odrębnego. W tym stanie rzeczy, użycie przez Sąd Dyscyplinarny pierwszej

instancji analizowanego sformułowania nie może być rozumiane jako wydanie przez obwinionego wyroków łącznych przez sędziego, a nie sąd jako taki, czy też przez sąd w składzie jednoosobowym. Omawiany zwrot wskazuje natomiast – na zasadzie dopuszczalnego skrótu myślowego – na zasadniczą rolę obwinionego w wydaniu kwestionowanych wyroków. Symptomatyczne są zresztą w tym względzie wypowiedzi samego obwinionego, składane w toku postępowania dyscyplinarnego. I tak w dniu 5 lutego 2006 r. w ramach przesłuchiwania go przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego, obwiniony oświadczył między innymi: „..., co oczywiście nie umniejsza mojej odpowiedzialności, bo przecież to ja wydawałem wyrok”. Również w toku rozprawy sądowej (w dniu 24 kwietnia 2007 r.) obwiniony używał podobnych sformułowań (np. „taki wyrok wydałem nie znając zasad wynikających z przepisów prawa materialnego”, „Od tego czasu wydałem wiele wyroków łącznych”), aczkolwiek jednocześnie argumentował, że wadliwe wyroki wydane zostały przez składy trzyosobowe.

Za chybiony uznać należy zarzut obwinionego, że wydanie wyroków łącznych w sprawach II K 126/05, II K 122/05, II K 242/05 i II K 262/05 nastąpiło bez naruszenia art. 569 § 1 k.p.k. W pierwszej kolejności podkreślić trzeba, że art. 85 k.k. wyłącza w sposób jednoznaczny możliwość orzeczenia kary łącznej, jeżeli kary jednostkowe wymierzone zostały za czyny przedzielone wyrokiem dotyczącym któregokolwiek z nich. Procesową konsekwencją niedopuszczalności orzeczenia kary łącznej w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego, obejmującym takie kary jest niedopuszczalność wydania wyroku łącznego. Wniosek ten wynika – również jednoznacznie – z treści art. 569 § 1 k.p.k. W konsekwencji – skoro artykuły 85 k.k. i 569 § 1 k.p.k. pozostają ze sobą w funkcjonalnym związku - wydanie wyroków łącznych mimo braku materialnoprawnych przesłanek orzeczenia kary łącznej nastąpiło nie tylko z rażącym i oczywistym naruszeniem art. 85 k.k., lecz także i art. 569 § 1 k.p.k., jak to trafnie przyjął Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji.

Na uwzględnienie natomiast zasługuje zarzut skarżącego, że nie było podstaw do przypisania mu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego w związku z wydaniem w dniu 7 kwietnia 2006 r. wyroku łącznego w sprawie skazanego Daniela Przemysława K. (sygn. akt II K 195/05). Wyrokiem tym Sąd Rejonowy, w składzie pod przewodnictwem obwinionego sędziego, łącząc wymierzone w dwóch wyrokach kary jednego roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz karę bezwzględną sześciu miesięcy pozbawienia wolności, wydał wyrok łączny i wymierzył skazanemu karę łączną jednego roku i dwóch miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. W swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy, dokonując wykładni art. 89 § 1 k.k., przyjmuje jednak, że w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i bez warunkowego jej zawieszenia – orzeczenie kary bez

warunkowego zawieszenia jej wykonania w wyroku łącznym (art. 89 § 1 k.k.) nie jest dopuszczalne. W piśmiennictwie reprezentowane jest również stanowisko odmienne, dopuszczające wymierzenie w takiej sytuacji jako kary łącznej bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Nie jest również rozstrzygany jednolicie problem dopuszczalności pogorszenia sytuacji skazanego w wyroku łącznym. Z tych względów, mimo nieznamowoci przez sędzię opisanych rozbieżności oraz występujących w doktrynie i piśmiennictwie poglądów, przyjąć należy, że analizowane rozstrzygnięcie mieściło się w granicach swobody sędziowskiej w zakresie wykładni niejasnych przepisów prawnych. Nie może być zatem kwalifikowane jako rażące i oczywiste naruszenie prawa, wyczerpujące znamiona przewinienia dyscyplinarnego.

Należy również stwierdzić, że – wbrew stanowisku obwinionego – Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji powołał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku okoliczności, które wziął pod uwagę przy określeniu wymiaru kary za przypisane obwinionemu przewinienie dyscyplinarne. W pisemnych motywach wyroku tego Sądu jako okoliczności te wskazano stopień zawinienia obwinionego, kilkakrotne popełnienie tego samego błędu dotyczącego tej samej instytucji prawnej oraz naruszenie elementarnych zasad wymiaru kary łącznej, oczywistych dla należycie wykształconego prawnika. W konsekwencji, zarzut wadliwoci uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia w zakresie umotywowania wymierzonej skarżącemu kary dyscyplinarnej nie może być uznany za zasadny.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji.